

Madagascar

“DICHTER BIJ HET PARADIJS KOM JE NIET”

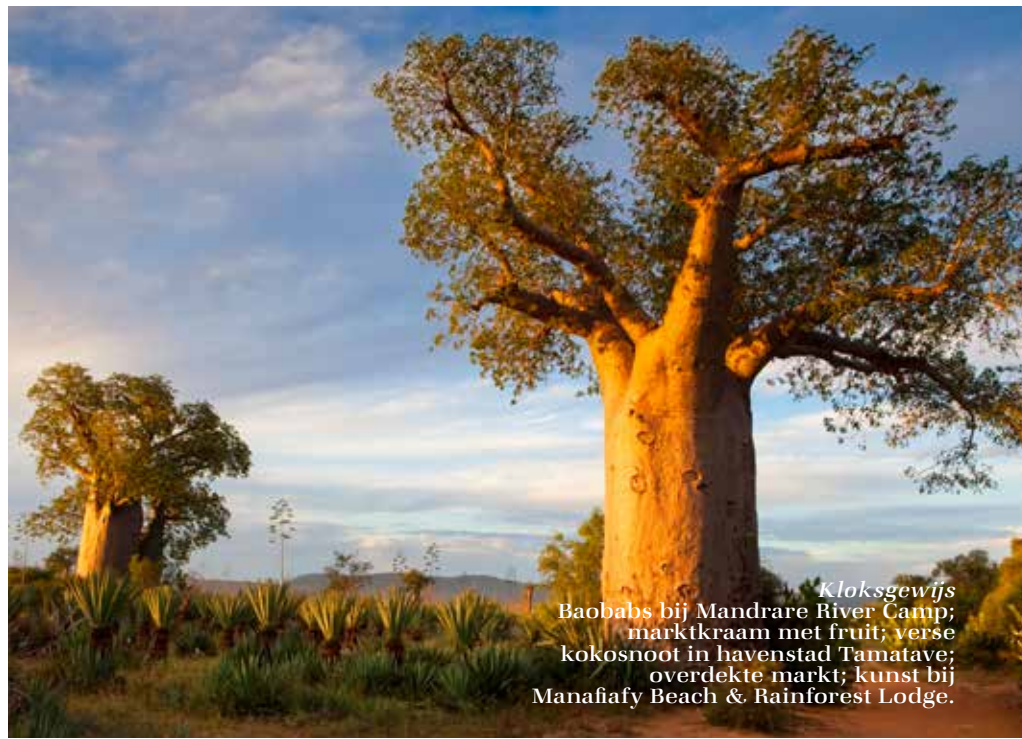
Nergens vind je zo'n unieke flora en fauna als op Madagascar: van kolossale baobabs en surrealistisch stekelwoud tot dansende halfapen. De vriendelijke aard van de eilandbewoners maakt dat je je als buitenlander zeer welkom voelt. Daarbij komt: een onovertroffen service in vaak zeer exclusieve lodges.

TEKST HARMKE KRAAK | FOTOGRAFIE ESTHER QUELLE
MET DANK AAN MORA-TRAVEL & TURKISH AIRLINES

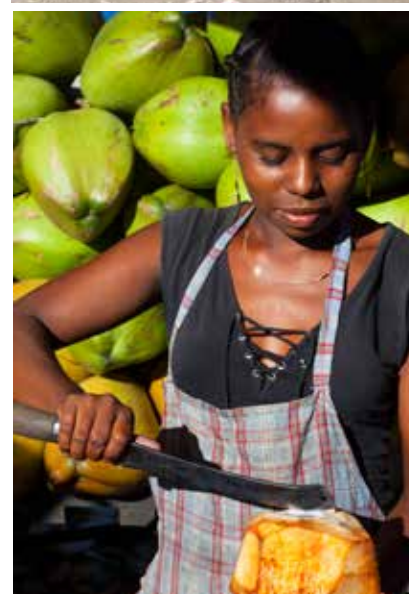
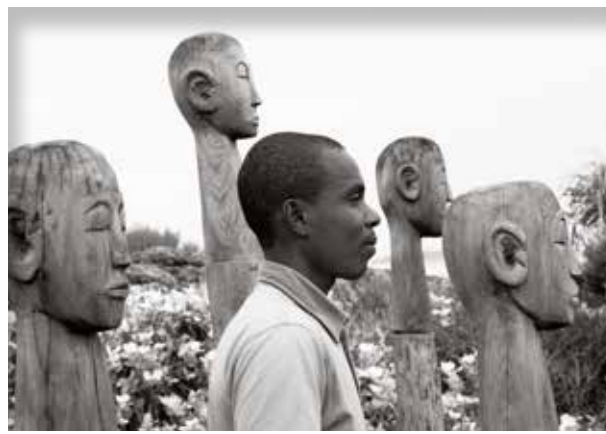
Strand bij Princesse Bora Lodge & Spa
op het eilandje Sainte-Marie.

“Zodra je in dit land bent geweest, sluit je het in je hart”, zegt de Noorse zakenman, die we in de business class van Turkish Airlines ontmoeten. “Madagascar is een maagdelijk eiland. Voor ondernemers liggen er veel kansen.” We vliegen naar hoofdstad Antananarivo. Bij het opdiene van het diner zet de steward een flakkerend lichtje met opschrift *Candle light dinner above the clouds* op de gedekte tafeltjes. De Airbus 330-200 voelt als een vliegend restaurant én hotel: de stoelen kunnen volledig horizontaal en we krijgen beddengoed voor de nacht. Madagascar ligt tussen Zuid-Afrika en Mauritius in, maar is een wereld op zichzelf. Het eiland wordt wel het achtste continent genoemd. Door de geïsoleerde ligging heeft de natuur zich op unieke wijze kunnen ontwikkelen. Er zijn geen dodelijke dieren, behalve haaien en krokodillen, waardoor de natuurlijke rijkdom enorm is. Zo leven er unieke halfapen met de elegantie van balletdansers. Antananarivo, kortweg Tana, is omgeven door rijstvelden. Frans is de voertaal. De vrolijke douanier maakt grapjes over onze achternamen. “Kraak... *Craque!* Esther Quelle... *Esther who?*” Mr. Hoby wacht ons op. Hij is onze chauffeur. Via een lange weg met koloniale huizen rijden we Tana binnen, dat twee miljoen inwoners kent en bestaat uit een beneden-, middel- en bovenstad. De straten in het centrum worden geflankeerd door marktkramen, waar bananen en ander fruit netjes liggen opgetast. Geflambeerde banaan is het nationale dessert. Manden met stokbrood wijzen op Franse invloed. De eerste avond dineren we bij restaurant Le B' aan Avenue Grand Didier Isoraka. Voor de gelegenheid heeft eigenaar Jean Marc een topchef aangetrokken: Lalaina. Hij mag zich de beste chef-kok van Madagascar noemen sinds hij in Frankrijk een prestigieuze prijs in de

Kloksgewijs
Baobabs bij Mandrare River Camp;
marktkraam met fruit; verse
kokosnoot in havenstad Tamatave;
overdekte markt; kunst bij
Manafiafy Beach & Rainforest Lodge.

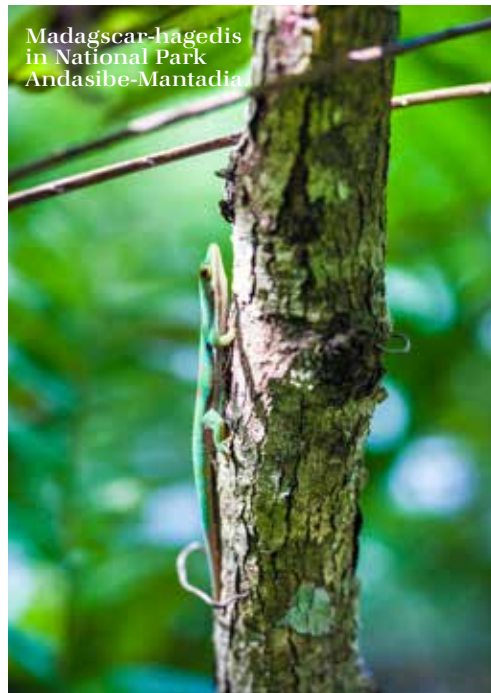
Witvoetige 'sportive lemur'
verscholen in een Octopus-boom.

Met parkgids Dimanche – geboren op zondag – lopen we het woud in langs de kaarsrechte stammen van eucalyptusbomen. Dimanche baant zich een weg door de jungle en wij volgen hem op de voet

wacht sleepte. Lalaina kookt fusion: Franse keuken gemixt met ingrediënten uit Madagascar, zoals vanille, chocola, peper en kruidnagel. Hij bereidt voor ons *à l'improviste* een schitterend gerecht van rode tonijn met foie gras en chocola.

BUFFELKARREN

We zetten koers naar het oosten over de N2. Deze smalle maar goed geasfalteerde *national road* voert door een heuvelslandschap met intens groene rijstvelden. Ook fietsers en buffelkarren maken gebruik van deze weg. Hoewel Madagascar dicht bij het Afrikaanse continent ligt, dringen zich vergelijkingen met Azië op. Niet verwonderlijk, want de eerste bewoners kwamen uit Indonesië en omstreken, zo wordt aangenomen. Later deden ook Arabische en Afrikaanse invloeden zich gelden. We stoppen in eenvoudige dorpjes met kunstig gevlochten huisjes van palmbblad. De locals lachen vriende-

Madagascar-hagedis in National Park Andasibe-Mantadia

Kampvuur bij Mandrare River Camp.

Medewerker Sergio van Princesse Bora Lodge & Spa toont ons de 'traveler's palm'.

Verreaux-sifaka in een Octopus-boom in het 'Spiny forest' bij Mandrare River Camp.

Vissen bij Manafiafy Beach & Rainforest Lodge.

Chef Lalaina (l) en de eigenaar van restaurant Le B' in Antananarivo.

Topchef Lalaina

Lalaina werkt onder de artiestennaam Lartistika en heeft zijn eigen YouTube-kanaal. Hij geldt als de beste chef-kok van Madagascar en won onder meer Le Prix du Meilleur Buffet du Monde 2015. Zijn kracht is improvisatie, zijn stijl modern en sophisticated. Lalaina komt uit hoofdstad Antananarivo en reist ook veel naar buureilanden Mauritius en La Réunion om zijn kunsten te vertonen. Hij kookt op evenementen en doet aan *private dining*. Tevens leidt hij andere chefs op. Zelf liep hij onder meer stage bij tweesterrenrestaurant Manoir de la Boulaie in Nantes. In 2012 verscheen zijn boek *Lartistika*.

LARTISTIKA-MADAGASCAR.COM

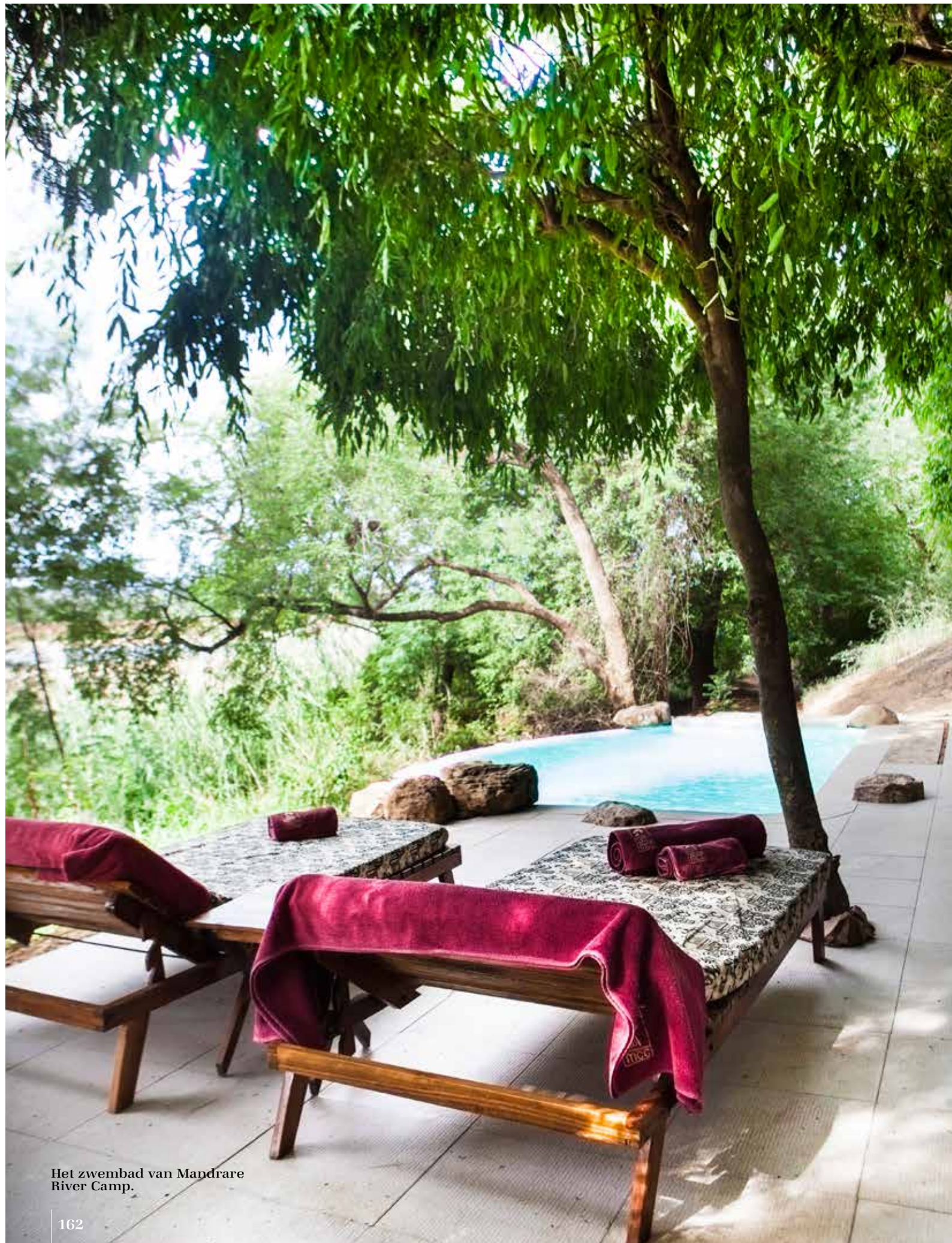
lijk telkens wanneer Esther haar camera op hen richt. Hoewel Frans de officiële taal is, spreken de meeste mensen Malagasy. Na een paar uur bereiken we National Park Andasibe-Mantadia, waar verschillende lemuren (halfapen) leven. De zwart-witte indri is de grootste lemuur. Met parkgids Dimanche – geboren op zondag – lopen we het woud in langs de kaarsrechte stammen van eucalyptusbomen. Dimanche baant zich een weg door de jungle en wij volgen hem op de voet. Een 'golden spider' hangt in zijn web dat goud oplicht in de zon. In de middag slapen de meeste indri's, dus of we ze gaan zien, is de vraag. Weg van de gebaande paden is het snel raak. Drie wolmaki's, die enkel voorkomen in Madagascar, zitten knus tegen elkaar in een boom. Tevens laat de goudachtige diadeemsifaka zich zien. Hoog in de boom knabbelt hij op de blaadjes. En we spotten zelfs een indri met baby. De naam indri heeft een grappige herkomst. De Franse wetenschapper Sonnerat

(1748-1814) was met een lokale gids op zoek naar deze lemuur. De gids riep: 'Indri indri!', wat zo veel betekent als: 'Daar zijn ze!' Zo komt deze halfaap abusievelijk aan zijn naam. Plotseling horen we een oorverdovend toeterend geluid. "De *alarm call* van de indri; een Madagascarhavigk aast op zijn jong", verklaart Dimanche. Indri's hebben naast een noodkreet ook een lokroep. "De *love call* komt van het mannetje. Het vrouwtje antwoordt met een kusgeluid."

PIRATENEILAND

Hotel Eulophiella is ons onderkomen voor de nacht. Het terras is opgeluisterd met peperplanten, vanilleplanten en orchideeën en biedt uitzicht op een weelderig park. Tijdens een nachtwandeling in het omringende bos spotten we dwerglemuren. De volgende morgen maken we ons op voor de autorit naar Tamatave in het noordoosten, de grootste havenstad van Madagascar. Einddoel is Sainte-Marie. Het eilandje is

ook per vliegtuig te bereiken, maar wij prefereren auto en boot voor wat couleur locale. Zo zijn bij een brug over een rivier mannen vloten aan het bouwen voor bananentransport. De vrouwen doen de was, terwijl kinderen zwemmen. Tijdens de rit langs de kust schemert de Indische oceaan diepblauw tussen de palmblederen door. Eenmaal in Tamatave belanden we op een pleintje met Banyan-bomen waar mannen jeu de boules spelen. De bomen moeten eeuwenoud zijn, want de stammen zijn meters dik. Verder naar het noorden maken we de overtocht naar Sainte-Marie, een voormalig pirateneiland. De piraten waren Engelsen en Fransen die zich hier verschansten en het ei-

Het zwembad van Mandrare River Camp.

Klokgewijs
De Jungle Spa van Princesse Bora Lodge & Spa; deze spa biedt onder meer behandelingen met vanille en koffie; het naaiatelier van Stitch Sainte Luce bij Manafiafy Beach & Rainforest Lodge; de bar van Princesse Bora Lodge & Spa op Sainte Marie.

landje welvaart brachten. Ook de eerste katholieke kerk van Madagascar staat op Sainte-Marie. We verblijven enkele dagen in de prachtige spalodge Princesse Bora, waar we slapen in een designvilla aan het strand. Vanaf het strand loopt een pier naar een loungedek boven zee, waar het tot zonsondergang heerlijk toeven is. Tijdens een tropisch regenbuitje laat ik me in de Jungle Spa masseren met warme olie van de baobab, de boom die we later deze reis hopen te zien. Het diner vindt plaats in het restaurant – met wijnkelder – aan het strand. De dag erop neemt staflid Sergio ons mee in zijn Jeep naar de boomgaard van Princesse Bora. Er groeien fruitbomen, kaneelplanten, citroengras en koffiestruiken. De jonge Sergio beschikt over een schat aan botanische kennis. Hij scheurt een blad van de waaivormige ‘traveler’s palm’ en vouwt er behendig een kommetje van. Daar kan geen Wedgwood tegenop. Sergio: “Dat verklaart de naam van deze plant. Bovendien houdt de palm vocht vast.” Hij drukt het kommetje tegen het punt waar de bladeren ontspruiten, zodat er water uit druppelt. “Zo kwamen reizigers aan drinkwater.”

STAMHOOFD

Na dit luxeverblijf vliegen we naar Fort Dauphin in het zuiden van Madagascar, waar we worden opgewacht door de energieke Ernest van junglodge Manafiafy, op een paar uur rijden van Fort Dauphin. De rit gaat over de N12a. Deze onverharde weg leidt dwars door tropisch regenwoud. Er bloeien kelkachtige gele bloemen, vleesetende planten die insecten verzwelgen. De weg zit vol kuilen en is ronduit beroerd. Ernest vertelt dat de president het onlangs met eigen ogen zag en beloofde er wat aan te zullen doen. Ondertussen voelt het voor ons als een avontuur, met de Jeep over deze verraderlijke zandweg crossen, dwars door riviertjes, terwijl de duisternis invalt. Bij Manafiafy wacht ons een warm welkom in de bushbar met houtvuur. We krijgen een drankje en een jongen reikt geurige opfrisdoekjes uit.

Charity: Stitch Sainte Luce

Stitch Sainte Luce is een naaiatelier in de buurt van junglodge Manafiafy, opgezet door de Engelse Sara Brown als liefdadigheidsproject om lokale vrouwen een broodwinning te bieden. Ze borduren er kussens, shawls, make-upstasjes en andere artikelen vol bloemen, palmen en dieren uit Madagascar om een eigen inkomen te genereren. Daarnaast krijgen ze les in Engels en marketing. De artikelen zijn onder meer te koop via onderstaande webshop.

STITCHSAINTELUCE.ORG

De naam Manafiafy betekent mangrove, luchtwortels, en staat voor de hoop op veel nageslacht. Elené: "Er zijn twee vormen van rijkdom in dit gebied: veel buffels of veel nageslacht"

Manager Elené van Zijl uit Kaapstad verzucht: "De locals bidden om in het paradijs te komen, maar dichterbij het paradijs dan hier kun je niet komen." Ze heeft zich verdiept in de tradities van de dorpingen, spreekt hun taal en leerde de vissers duurzaam kreeft te vangen. De naam Manafiafy betekent mangrove, luchtwortels, en staat voor de hoop op veel nageslacht. Elené: "Er zijn twee vormen van rijkdom in dit gebied: veel buffels of veel nageslacht." Manafiafy is een exclusieve lodge die beschikt over vijf ruime bungalows van palissanderhout, verspreid over het dichtbegroeide bos. De zee is vlakbij. Vanuit mijn bed hoor ik de golven aanrollen op het strand. De volgende morgen wacht ons in de bushbar een riant ontbijt met ananas, banaan, papaja, eieren naar wens, verse broodjes en Arabica-koffie. Dan is het tijd om een kijkje te nemen in het dorpje zelf. De huizen zijn weer van palmbblad. Het mooiste huis heeft een veranda met gele trap en is van Madame Edwine, duidelijk de 'zakenvrouw' van het dorp. Ze runt een kruidenierszaak, Chez Edwine, en exploiteert de 'cinema', een ruimte waar video's worden vertoond. Vandaag draait *Rush Hour* met Jackie Chan. De grote Barringtonia-boom vlak bij het strand is de plek waar de dorpingen verzame-

Linkerpagina kloksgewijs
Meer met mangroven; kijkje in de keuken van Manafiafy Beach & Rainforest Lodge; spa op de rotsen van Manafiafy Beach & Rainforest Lodge; verse kreeft op het menu.
Deze pagina
Een van de designvilla's van Princesse Bora Lodge & Spa.

LUXELOGGES

- **Princesse Bora Lodge & Spa** is een heerlijke hideaway op Sainte-Marie, het eilandje langs de oostkust van Madagascar op een uur vliegen van Antananarivo. De lodge heeft een mooie spa en een boetiek met lokale producten als vanillezeep en rum. Wie wil kan hier zijn duikbrevet halen: de lodge heeft een eigen duikschool. Van juli tot eind september is het walvisseizoen en zijn er *whale watch*-excursies. Ook vanaf het strand zijn er walvissen te zien.
PRINCESSE-BORA.COM
- **Manafiafy Beach & Rainforest Lodge** ligt in het zuidoosten van Madagascar in de omgeving van Fort Dauphin. Deze exclusieve ecolodge biedt comfortabele bungalows in de jungle, direct aan het strand. In het bush-restaurant wordt op hoog niveau gekookt en de staf legt zijn gasten op alle mogelijke manieren in de watten. Er is een spa op de rotsen en van juni tot november zijn vanuit een houten toren walvissen te spotten. In de omgeving zijn talloze activiteiten mogelijk, van een boottrip en jungletocht tot een bezoek aan de omliggende dorpen.
MADACLASSIC.COM
- **Mandrare River Camp** biedt vele activiteiten, zoals een Canopywalk in het tamarindebos, een Jeeptour naar de baobabs en een ochtendwandeling door het 'Spiny forest'. Het kamp dateert uit 2005 en wordt elk jaar luxueuzer. De safaritenten zijn van alle gemakken voorzien en er is een zwembad. De service is voortreffelijk en de keuken uit de kunst. Dineren kan desgewenst onder de sterrenhemel. Manager Jacques Vorster: "We zijn begaan met de locals en zorgen voor scholing en gezondheidszorg, maar willen de westerse technologie niet opdringen."
MADACLASSIC.COM/MANDRARE/HOME.HTM

Imposante tropische amandelboom (Terminalia catappa) bij de Jungle Spa van Princesse Bora Lodge & Spa.

Een wrattenkameleon 'poseert' voor de camera op weg naar Mandrare River Camp.

Turkish Airlines

De reis begint en eindigt in ultieme luxe. De business class van Turkish Airlines biedt zo veel beenruimte dat we niet bij de vakjes in de stoelen voor ons kunnen. Een dame met koksmuts schenkt al bij het boarden drankjes. De kip en papillotte van het keuzemenu is al even smakelijk als de mezze vooraf. In de Business Class Lounge in Istanbul, waar we een tussenstop hebben, genieten we van live pianomuziek en (nog meer) hapjes. De lounge beslaat enkele verdiepingen en vormt een mooi organisch geheel. Er is een bibliotheek en bioscoop.
TURKISHAIRLINES.COM

Service aan boord van de business class van Turkish Airlines.

len als het stamhoofd iets wil meedelen. Alsof we in een Asterix & Obelix-strip zijn beland...

KROKODILLEN

We lopen naar de zee, waar kreeftenvissers getooid met strohoeden druk in de weer zijn. De rode zwemvesten die ze dragen, zijn een donatie van een Amerikaan, die zag hoe de vissers in hun kano's – niet veel meer dan holle boomstammen – de soms wilde zee trotseren. De vissers halen de *catch of the day* binnen en dus staat er 's avonds in Manafiafy verse kreeft op het menu. Met een schalkse lach schenkt de ober er een passende wijn bij, het etiket keurig boven. De service in Manafiafy is van een extreem hoog gehalte, ontspannen en met een kwinkslag. Elené heeft haar staf – jongens uit het dorp – de westerse etiquette bijgebracht. "Eerst heb ik hun loopje aangepakt, sommigen hadden echt een *gangster walk*", lacht ze. En de jongens zijn onvermoeibaar. Voor de nacht brengen ze me een tank warm water, die ze in de badkamer in een trechter gieten voor een heerlijk warme douche. We zijn alweer vroeg uit de veren voor een boottocht bij zonsopgang. (Klop, klop, "roomservice": de staf brengt koffie met koekjes.) Met een motorbootje varen we over een spiegelend meer langs mangroven. Zo vroeg op de morgen is het water werkelijk rimpelloos. "Verderop zitten krokodillen", grijnst gids Ernest die ons vergezelt. Langs de oevers zijn kinderen aan het vissen. Ze zwaaien vrolijk. "Vissen is voor hen slechts spel, maar als ze echt wat vangen verkopen ze de buit, zodat ze geld hebben voor de cinema van Madame Edwine." De boottocht wordt gevolgd door een wandeling dwars door de jungle. Tussen de bomen gloren de bloemetjes van de roze maagdenpalm Madagascar Periwinkele. Het junglepad komt uit bij een paradijselijk zandstrand, waar we zwemmen en snorkelen in een baai tussen de rotsen. Ten Miles Beach heet dit ongerepte

REISAANBIEDING

MADAGASCAR IN 'EEN NOTENDOP'

Via Mora-Travel, exclusief met Turkish Airlines: Een fantastische 13-daagse luxe reis op een verantwoorde manier, waarbij de vele diverse hoogtepunten van Madagascar aan bod komen en de diversiteit van het eiland 'beleefd en gevoeld' wordt: regenwoud, stekelwoud, baobabbomen, halfaapjes, kameleons, zon, zee, strand, walvissen en de ontzettend vriendelijke bevolking.

Deze pagina
Zonsondergang bij de baobabs, Mandrare River Camp.
Rechterpagina van links naar rechts
Diner aan het strand bij Manafiafy Beach & Rainforest Lodge; designvilla van Princesse Bora Lodge & Spa; de grootste halfaap, de indri.

strand. Het is de perfecte hideaway voor vipgasten, aangezien het praktisch alleen per boot en te voet te bereiken is. Op een beschutte plek tussen de palmen dekt de staf van Manafiafy tot onze verrassing een lunchtafel. Terug bij de lodge geef ik me over aan een massage. Het spa-hutje staat hoog op de rotsen. De masseuse is opgeleid in Fort Dauphin. Ze behandelt me met ylang-ylangolie, terwijl ik wegdroom op het kabbelende geluid van de golven.

BRANDENDE HITTE

We eindigen de reis in de halfwoestijn. Per Jeep gaat het naar Mandrare River Camp over de N13. "De slechtste weg van Madagascar", meent onze nieuwe gids Raudin. Chauffeur Zo remt voor een mooi groen diertje met krulstaart, een wrattenkameleon. Dan maakt het regenwoud plaats voor woestijnachtiger gebied met enorme cactussen en onafzienbare sisalplantages. Er lopen veel mensen langs de weg. Ze zijn op pad naar de donderdagmarkt mijlen verderop. Geen sinecure in de brandende hitte, maar deze woestijnbewoners zijn sterk en staan bekend als de *happiest tribe* van Madagascar. Hun huizen bouwen ze van het hout van de Octopus-bomen: bijna surrealistische bomen met gekke tentakels bedekt met groene blaadjes. Lemuren zijn er dol op. We zijn in het gebied van de Verreaux-sifaka, witte lemuren die zich op de grond dansend voortbewegen met zijwaartse sprongen. Tegen de middag bereiken we tentenkamp Mandrare. Niemand minder dan Bill Gates heeft in dit exclusieve rivierkamp gelooged. Hij arriveerde per privéjet. De luxetenten

liggen in de schaduw van tamarindebomen. De zon schijnt fel en we zoeken verkoeling in het zwembad. Heerlijk, wat een rust! Een ober brengt vers fruitsap. Tegen zonsondergang neemt gids Raudin ons mee naar de baobabs, wonderlijke kolossale bomen in een vrijwel kaal landschap. De meegereide staf van Mandrare zet canvasstoelen klaar, en onder het genot van een glas Amarula kijken we naar de zonsondergang. Minstens zo bijzonder is de ochtendwandeling in het 'Spiny forest', stekelwoud met veel Octopus-bomen. Een lokale gids is mee om de Verreaux-sifaka's voor ons te vinden. De zon is al op als een nachtdiertje zich opmaakt voor de slaap. Het kijkt ons vanuit zijn veilige plek in de boom met grote ogen aan. Het is de witvoetige 'sportive lemur'. We lopen verder. Dan wijst de gids zwijgend omhoog. Daar zitten ze! Verreaux-sifaka's in het topje van de Octopus-boom. De witte dieren springen soepel van boom naar boom en lijken wel te zweven. Wat zijn ze mooi! De Noorse zakenman had gelijk: "Madagascar is the best kept secret in the world." ▶

Reisschema

Dag 1 – vrijdag: Vertrek naar Madagascar, aankomst volgende dag.

Dag 2 – zaterdag: Aankomst Antananarivo, hotel in Centrum en acclimatiseren.

Dag 3 – zondag: Bezoek aan Lemurspark en in de middag stadswandeling of bezoek aan vulkaanregio bij Itasy meer, 's avonds een diner bij Chef Lalaina.

Dag 4 – maandag: Chartervlucht naar Mandrare River Lodge, kennismaken met de lokale Antandroy tribe, de markt, zonsondergang/opgang bij de baobabs of aan de rivier, stekelwoud met dag- en nachtleuren, vogels, kameleons, vegetatie die u nog nergens heeft gezien – volpension en excursies inbegrepen.

Dag 5, 6, 7 – dinsdag, woensdag, donderdag: Mandrare River lodge.

Dag 8 – vrijdag: met een speciale hotel chartervlucht naar Fort-Dauphin en vandaar met een 4x4 auto en chauffeur/gids naar Manafiafy Lodge pal aan zee en naast het regenwoud (een schitterend contrast met de dagen ervoor) – volpension en excursies inbegrepen.

Dag 9, 10, 11 – zaterdag, zondag, maandag:

Manafiafy Beach & Rainforest Lodge: walvissen spotten vanaf een speciaal geplaatste toren, regenwoud bezoeken met vele lemuren, kameleons, majestueuze bomen, of het bezoeken van de mangroven, maar ook genieten van de zon, zee, strand, waar gesnorkeld of met een motorbootje gevaren kan worden.

Dag 12 – dinsdag: hotel chartervlucht terug naar de hoofdstad vanwaar u in de middag een intercontinentale vlucht met Turkish Airlines terug heeft of kunt kiezen voor een verlenging, die wij voor u kunnen uitwerken.

Reissom

Bij deelname van 2 personen tussen 1 augustus en 22 november 2016: 4.500 euro p.p. (zonder intercontinentale vlucht).

Bij deelname van 2 personen tussen 13 juli en 21 november 2017: 4.875 euro p.p. (zonder intercontinentale vlucht).

De intercontinentale vlucht met Turkish Airlines is, afhankelijk van de reisperiode en boekingsklasse, te verkrijgen vanaf ca. 825 euro p.p.

Inbegrepen

Alle transfers, volpension, privé binnenlandse vluchten en excursies (m.u.v. een paar betaalde excursies, zoals zeevissen of walvissen spotten vanuit een boot).

Verlenging

U kunt deze reis eenvoudig voor- of achteraf verlengen met een bezoek aan het regenwoud van Andasibe waar de grootste halfaap, de indri, leeft of met een verblijf in de luxe Princesse Bora Lodge op Sainte Marie: aarzel niet hiervoor contact met ons op te nemen.

Informatie en boekingen

Voor meer informatie over deze reis of voor andere reisperiodes, een gedetailleerde reisbeschrijving of prijzen voor kinderen en eventuele single kamers, neem contact op met info@moratravel.com of +31623221594. MORA-TRAVEL S.A.R.L. is dé expert in Madagascar-reizen, altijd volledig afgestemd op persoonlijke reiswensen en voor elk budget. MORATRAVEL.COM